

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárasi Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felölös szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Főmunkatárs: STERN HUGÓ.

Kiadó:

A Vendéidei Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 30 fill. többszöri hirdetésnél soronként 10 fillér.

Nyitlár sora 50 fillér.

Rekvirálják a termést.

Közöltük, hogy az alispán a csepítés befejezéséről szóló rendeletek kézhez vétele után a rekvirálást elrendeli. A körrendelet elkészült, az alábbiakban közöljük. Fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy a rendelkezést teljes mértékben mindenki betartsa. A legszentebb közérdek mellett a magánérdek is ezt követeli. Szigorú ellenőrzés és büntetések állnak a hatóság rendelkezésére, ha akadna valaki, aki nem teljesítendő kötelességét.

Az alispán rendelete a következő:

Mit rekvirálnak.

A m. kir. Miniszterium 2978/1916. M. E. számú rendelete alapján a termelők buza, rozs, kétszeres, árpa és zab feleslegének közszükséglet céljára való igénybevételét (rekvirálását) és átvételét a törvényhatóság egész területén ezennel elrendelem.

Ezen felhívásom folytán köteles minden termelő a birtokában (őrizetében) levő buza, rozs, kétszeres, árpa és zab készletét az igénybevétel tárgyában eljáró hatóság utasítása szerint a hatóság előtt feltárni és a készletnek a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó feleslegét a hatóság utasítása szerint a hatóság megjelent kiküldöttjének a Haditermény Részvénytársaság részére közölcára átadni, illetőleg a hatóság utasításához képest a termelőhöz legközelebbi fekvő raktárba vagy a Haditermény Részvénytársaság által az illető körzetre kijelölt bizományosnak beszovaltatni.

Arra nézve, hogy a termelő terméséből saját házi szükségletére mint tarthat vissza, a fennálló rendelkezések irányadók, a gazdasági szükségletre visszatartható mennyiséget pedig a földművelésügyi miniszter által erőszéken kiadott közlelbi utasítások szerint az összes körülmények figyelembevételével az igénybevétel tárgyában eljáró hatóság állapítja meg.

A közszükségleti célokra igénybevett felesleggel a termelő nem használhatja, fel nem öröltheti, fel nem etetheti, fel nem dolgozhatja, el nem idegenítheti, sem azon másnak jogott nem engedhet.

Az igénybevétel nem akadályozza a termelőt abban, hogy a birtokában levő azokat a készleteket, amelyeket még az igénybevétel tárgyában kibocsátott ezen felhívás előtt vásárlásra jogosultnak eladott, a vevőnek kiszolgáltassa, feltéve, hogy az eladás tényét szabályszerű vásárlási igazolvánnyal bizonyítja és az igénybevétel tárgyában eljáró hatóság az eladás és megvétel jogszerűségét megállapítja. Ha a vásárlási igazolvány gazdasági szükségletre vonatkozik és ezt az igazolványt nem az igénybevétel tárgyában eljáró hatóság állította ki, az eladás és megvétel jogszerűsége felett annak a törvényhatóságnak első tisztviselője — még pedig a törvényhatóságra nézve illetékes gazda-

sági felügyelő megballgatása után — határoz, amelynek területén a vásárlási igazolványt kiállították.

A térítés.

A jelen felhívás alapján igénybevett (rekvirált) készletekért — az alábbiakban felsorolt esetek kivételével — az illető terményre nézve az átvétel idejében érvényben álló, hatóságilag megállapított legmagasabb ár fog térítésül fizetett.

A térítés, ha a készletet a termelőnél veszik át, az átadásakor különben a készletnek a kijelölt raktárba vagy az állomásra történt szállításakor fizetendő.

Ha a készlet a termelő hibáján kívül eső okból az igénybevételről számított harminc napon belül át nem vették, az említett harminc napon túl az átvételig terjedő időre örzési és gondozási díj címén minden harminc nappal számítandó hónapra — a megkezdett hónapot is egésznek számítva — métermázsánként 20 fillér jár a termelőnek.

A jelen felhívás alapján közszükségleti célokra igénybevett, 2 sz zaleknál nem több idegen keveréket tartalmazó, szettölterenként 64 kilogrammos vagy ennél nagyobb súlymennyiségű egésszeges árpáért métermázsánként (100 kg) tisztasulyra 42 korona fizetendő.

Amennyiben az árpa hektőlitérjének sulya — 2 sz zaleknál nem több idegen keverék mellett — 64 kilogrammnál kisebb, a fizetendő ár a hektoliter sulykülönbözetnek minden teljes kilogrammjá után 60 kilogrammjá bezárólag 20 fillérral, ezen túl minden további kilogrammnál 50 fillérral csökken.

Ha az árpa 2 sz zaleknál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett egy-egy százaléknál többlet után a jelen felhívással megállapított árból 100 kg-onként 20 fillért le kell vonni.

A jelen felhívás alapján közszükségleti célokra átvett azokért a buza-, rozs-, kétszeres-, árpa és zab készletekért, amelyek a legmagasabb árnál alapul vett minőségnek meg nem felelnek, minőségüknek megfelelő alacsonyabb ár fizetendő.

Készletek nyomozása.

A jelen felhívás alapján igénybe vett készletek átvételének a közszégen történt és közhírré tett befejezte után a hatóság előtt fel nem tárt, elrejtett és eltitkolt készleteket a 4397/1915. M. E. számú rendelet értelmében a pénzügyorség nyomozni fogja és az általa feltárt készletek a fennálló rendelkezések értelmében a kihágási eljárás során a törvény értelmében el fognak koboztatni.

Nehogy e nyomozás eredményéhez képest mulasztások folytán olyanok is büntető eljárás alá kerüljenek és készletük elkobzásával sújtassanak, akik készletük feltárástól tájékozatlanságuk vagy más ily menthető okból elmulasztották, az illetők mulasztásukat mindaddig, amíg készletüket a pénzügyorség ki nem nyomozta, vagy a kész-

letet más a hatóságnál fel nem jelentette, oly módon pótolhatják, hogy készletük feleslegét a hatóságnál bejelentik és azt a helyi hatóság által kijelölt raktárba vagy a Haditermény Részvénytársaság által az illető körzetre kijelölt bizományosnak beszovaltatják. Az ilykép bejelentett és beszovaltatott készletekért azonban csak az átvétel idejében álló, hatóságilag megállapított legmagasabb árnál 5 koronával alacsonyabb térítés fog fizetett. Örzési és gondozási díj ily esetben a termelőnek nem jár.

A felek saját erkölcsi és anyagi érdeke tehát az, hogy készleteiket már az első eljárás alkalmával a leggondosabb hüséggel feltárják, annyival inkább, mert a rekvirálással egyidejűleg a pénzügyi, rendőri és egyéb hatósági közegek is meg fogják kezdeni a netán eltitkolt készletek felkutatását.

Ha a termelő a jelen felhívás értelmében igénybevett készleteket hatóság által megállapított időpontig, különösen az utak járhatatlansága, halasztást nem tűró gazdasági munkák vagy igerő teljes hiánya miatt be nem szovaltatják, tartozik ezt a községi előjáróságnál (polgármester) el igazolni. A községi előjáróságnál (polgármester) ily esetben a készlet beszovaltatására legfeljebb 14 napig terjedhető halasztást engedhet, köteles azonban arról az átvételre hivatott raktárt vagy a Haditermény Részvénytársaság illető bizományosát értesíteni. A községi előjáróságnál (polgármester) ha szükségesnek látja, az ilyen készlet őrizetbe vétele iránt intézkedhetik.

Ha a termelő a megszabott határidőn belül a készleteket be nem szovaltatja, beszovaltatásukról a törvényhatóság első tisztviselője a termelő költségén és pedig a szükséghez képest közérő igénybevételével gondoskodik.

Az 1750/1916. M. E. számú rendeleten alapuló vásárlást jogosultság és az annak igazolására a 2117/1916. M. E. számú rendelet szerint kiállított vásárlási igazolványok, amennyiben a jelen felhívás kiadásáig, illetve rendezett tanácsú városokban a 2978/1916. M. E. rendeletnek szeptember 8-án való kihirdetése nem érvényesítették, hatályukat veszítik.

A termelő köteles a jelen felhívás hatálya alá eső terményeknek kicsépléséről kellő időben gondoskodni. Ha a csepítés a termelőnek felróható okból idejekorán meg nem történt, a cseplésről a termelő költségén a törvényhatóság első tisztviselője gondoskodik.

A szankció.

Aki a jelen felhívást vagy a hatóságnak a jelen rendelet alapján kibocsátott valamely rendelkezését megszegi, vagy megszegésénél bármilyen módon közreműködik, az, amennyiben eselménye szulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon készlet tekintetében, melyre nézve a termelő a kihágást elkövette, a törvény értelmében

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását,

elkobzásban van helye. Az elkobzott készlet értékének egytöredéke a feleletentől, többi része a felmerült költség levonásával a rokkant katonák segélyalapját illeti. Nem lehet elkobozni azt a készletet, amely a birtokost a fennálló rendelkezések értelmében saját házi és gazdasági szükséglet címén megilleti.

Aki a jelen felhívás értelmében közszükségleti célokra igénybevett buza, rozs, kétszeres, árpa vagy zabkészletet akár egészen, akár részben jogellenesen felhasználja, elfogyasztja, elidegeníti, megsemmisíti vagy a közszükséglet kielégítése alól egyéb módon jogellenesen elvonja, arra a törvényhatóság első tisztviselője a fél meghallgatása után az 1916. IV. t.-c. 2. §-a értelmében a közszükséglet kielégítése elől elvont készlet értékének kétszereséig terjedhető kártérítő összeget szedhat ki, amelyet a felmerült eljárás költségei levonásával a rokkant katonák segélyalapja javára kell fordítani. A marasztaló határozat ellen, közlésétől 15 nap alatt felelőbeszélésnek van helye a belügy-miniszterhez.

A kártérítő összeg kiszabása a cselekmény elkövetőjének büntetőjogi felelősségét nem érinti.

Felkérem a vármegye lakosságát és elváróm tőle, hogy megértve az idők nagy jelentőségét, teljes odaadással támogatja a hatóságot a rekvirálás végzésében és hazafias áldozatkészséggel elősegíti a hatóságnak a köző és közérdekelt szolgáló cselekvését.

Szombathely, 1916. szept. 23.

Herbst Géza sk.,
Vasvármegye alispánja

Azt hisszük, hogy ennek a rendeletnek szó nélkül, zugolódás nélkül minden tisztességes ember meg fog felelni, mert hisz nyilvánvaló, hogy nem másért, hanem azért kénytelen a hatóság a terményeket összeszedetni, mert a hadsereg ellátására és a közlelmzés biztosítására nagy szükség van. De hogy mindenki eleget teheszen a rendeletnek, mindenekinek tudnia kell, hogy tulajdonképpen mit és mennyit szabad házi és gazdasági szükségletre visszatartani? Azért tehát, hogy tudatlanságból se kövessen el senki se valami hibát, részletesen elmondjuk először is azt, hogy a gazdának mit szabad a maga terméséből visszatartani?

Háztartási szükséglet címén fejenként és havonként buzából, rozsból, kétszeresből és árpából együttvéve 18 kilogrammot lehet visszatartani. Annyszor számíthatjuk a 18 kilogrammot, ahányan az egész évben háztartásunkban rendszeren velünk esznek. A háztartási szükségletet 1917. aug. hó 15-éig kell számításba venni, de csak attól a naptól kezdve, amely napon a községben a rekvirálás megkezdődik.

Gazdasági szükséglet címén annyit tarthatunk vissza, amennyi 1917. augusztus hó 15-éig a cselédek munkások járandóságára, konvencióra, aratórészsére, cseplő-részsére kell, továbbá visszatarthatjuk azt, ami vetőmagnak kell és ami az állatok eltartására szükséges.

A cselédek és munkások járandósága számbavételnél csak annyi termény vehető számításba, amennyit a nálunk állandóan szolgálatban levő cselédeknek, vagy gazdaságunkban időszakonként dolgozó munkásoknak (hadifogyloknak) a szerződés vagy rendelet szerint tényleg ki kell szolgáltatni.

Vetőmagnat annyit tarthatunk vissza, mint amennyit a mi községünk határában egy-egy kataszteri holdra vetőmagnak használni szokás. Ha valaki az őszi vetés elpusztulása esetére is félretesz tavaszi ve-

tőmagnot és a tavasszal az őszi vetés pótlására szükség nincsen, köteles a megmaradt vetőmagnot legkésőbb május 15-éig a hatóságnak beszoalgtatni.

Az állatok eltartására nézve legelőször is ismételjük, hogy buzát, rozst, kétszerest adni az állatoknak szigorú büntetés terhe alatt tilos. Lovak részére, ha azok a béke idejében nem kaptak zabot és árpát, most sem szabad ilyet visszatartani. Egy lóra 5 métermázsra abraknál többet semmi esetre se szabad számításba venni, kivéven ha a tenyésztés érdekében szükség van az abrakolásra. A sertések ellátására árpából csak annyit szabad visszatartani, amennyi a tenyészállatoknak kell és a malacok felnevelésére okvetlenül szükséges. A baromfi részére csak rostaaljat, hulladékot, ocsut szabad visszatartani. A hizlalásra nézve az a szabály, hogy mindenki csak annyit hizlalhat, mint amennyit, nem vásárolt terménnyel hanem a saját termésének felhasználásával a békeidőben eddig is rendszeren hizlalt.

Az ekével, boronával s minden gazdasági szerszámmal mi itthonvalók is katonái vagyunk az országnak s ha erre az esztendőre a termények beszoalgtatásával minden tisztességes ember megtette kötelességét, csüggedés nélkül a sok bajt és a sok nehézséget leküzdve, doogozunk mindnyájan a jövő esztendőért s így mutassuk meg, hogy éppen úgy, mint katonáink, mi itthonlevők is minden erőnk teljes megfeszítésével meg fogjuk védeni hazánkat az egész világ ellen!

Fejlesszük az irni-olvasni tudást.

Ez a háború a maga sok kulturálatlansága mellett megmutatta, hogy a kultúra az egyetlen fegyver, mely még a hadakozó felek fölénnyt is biztosítani tudja. Nagyobb kultúra, nagyobb erő. Hiába bármely nemes erő, ha a nép tudatlan. A népművelődés fokozása az egyetlen kulturális forrás, melyre a jövő békés társadalom alapját lerakni lehet. Jön ismét a falusi tél. A tél enyészto csendje ráborul a vidékre s a nagy nyári munkát felváltja a téli tespedés. Ezeket a téli hónapokat kell felhasználni arra, hogy a falun minden hivatott kultúrtenyező kötelességét megtegye.

A kultúra legelemből, legalsóbb fokának, az irás, olvasás és számolásnak terjesztése tulajdonképpen az állam és a községek feladata. Van is törvényünk a kötelező iskolázatásról, de a gyakorlati élet mutatja, hogy az állam és a községek nem tudnak megfelelni feladatuknak. Amikor közönségünk tudatára jött az állami teljesítés elégtelenségének, mindig segítségére siet az államnak.

A háboruban megsérült katonák gyógyítása, a rokkant katonák, a hadi özvegyeknek és árváknak ellátása szintén állami kötelesség volna, a közönségünk mégis a háború első napjától kezdve saját költségén állított kórházakat, lelkes honleányok a háború kezdete óta működnek a sebesültek ápolása, gondozása körül; jösvívői hölgyek egész idejüket, egész tevékenységüket a katonák itthonmaradott családtagjainak gondozására fordítják. A nők ezt az állami feladatot már nem is kivételei munkának, hanem állandó kötelességüknek tekintik. Ezt a nagy nemzeti felbuzdulást kívánna az analifabéták tanítása terén felhasználni.

Kulturális ismeretterjesztő egyesületeink, intézményeink a már megévő tudást fejlesztik, a magasabb műveltség fejlesztésén fáradozik, de az irás-olvasás tanításának feladatában társadalmunk az állammal és községekkel nem osztozkodik. Az iskolázatás nehézsége leginkább abban áll, hogy

vannak apró helységeink, amelyek az iskolafentartás költségeit el nem bírják, tanyák, amelyek túlságosan távol esnek az iskolától, ahol tehát az iskolázatás majdnem leküzdhetetlen akadályokba ütközik. Ezek a helyek szaporítják az analifabéták számát. Ezen akadályok leküzdésében a társadalom az állam segítségére mehetne olyképp, hogy a hölgyek, akik az ilyen községek, tanyák, telepek területén laknak, felkérendők volnának, hogy az ott levő gyermekeket irni, olvasni, számolni tanítsák. Amint a magyar nők háborus felbuzdulása a magyar nők sziveben lakó kincseket napfényre hozta, feltétlenül bizunk abban, hogy minden ilyen helyen fog akadni egy-két nő, pl. földbirtokos neje, leánya, gazdatiszt neje, leánya, boltos neje, leánya, postásnő, magánzósnő, akik erre a feladatra szívesen fog vállalkozni. És ha nem minden, csak minden tizedik helyen értünk célt, akkor is nagy feladatot teljesítettünk.

A kulturregyletek dolga a szervezés, az iskolára szoruló helyek felkutatása, az ott lakó hölgyek felszoalgtatása, az iskolakönyvek és egyéb szerek és a tanítási utmutatást adó könyvek megküldése, a hölgyek érdeklődésének a nyilvánosság segítségével való ébrentartása, nyilvános megdicsérese, elismerő oklevelekkel való kitüntetése.

Ha csak pár százelekkel lejjebb szállítjuk az analifabéták számát, olyan munkát végzünk, amelyért érdemes volt fáradsunk és boldognak éreznünk magunkat, hogy ezzel is közelebb hoztuk nemzetünket a nagy kultúra állagához.

Ez a háború a maga vadságában is sok nemes értéket váltott ki a népből, a kulturregysületek feladata tehát a nép felebredt kulturétérét fokozni. A vend nép értelmes, tanulékony s aki a vend irástudatlanokat magyar irás-olvasásra tanítja, egyuttal nemzeti munkát is végez, mert minden magyarnak legszentebb feladata most a háború folytán megfogyott magyarság számát, értékét is emelni. Emberi értéket pedig csak a kultúra ad. Felvetjük itt a kérdést, hogy foglalkozzanak vele az arra illetékesek, mert bár e járás mindenkor dédelgetett kedvence volt a magyar tanügynek, mégis elég nagy itt az analifabéták száma s különösen nagy a magyarul irni-olvasni nem tudók száma, ezt a szegényszámot redukálni pedig nemcsak kulturális, de legfőbb nemzeti kötelesség.

H I R E K.

— Laky Kornél. iparfelügyelő szerdán hivatalos vizsgálatai megejtése céljából városunkban időzött.

— Hósi halál. A sors kegyetlen csapása ismét nagyot ütött egy tisztességes muraszombati polgári családon, áldozatul kérve tőlük büszkeségüket, reménységüket, jötehetségü szorgalmas fiukat. Csenár János muraszombati szabómesterhez érkezett a lesújtó hír, hogy sok reményre jogosító fia Csenár Aladár hadapród jelölt, okleveles tanító e hónap 16-ikán hazajárt és királyért az orosz harctéren hősi halált halt és Posuchowban temették el a vitéz bajtárs nagy részvéte mellett. A fiatal tanító, aki katonaködszása alatt szerzte meg oklevelét alig pár hete szülei és testvérei látogatására idehaza volt és hazája iránt való mély kötelesség-tudástól áthatva, sietett a harctérre. Halála előtt való napon még levelet írt szüleinek és a következő napon már Pavlics Károly nevű hadapród társa közölte a szomorú hírt szüleivel, hogy Csenár Aladár egy gránáttól találvá, mely két térdét eltörte a kórházba került, ahol egy órai káros szenvedés után meghalt. A hű bajtárs mély részvét hangján tudatta a szomorú

hírt a szülőkkel, akikhez az ezred részvét irata is megérkezett, mely meleg elismeréssel emlékszik meg azokról a vitéz szolgálatokról, melyeket a hős tanító hazájának tett. Mely megilletődéssel siratjuk el a fiatal tanító hősi halálát, kiben a magyar tanítói egy reményteljes, jótéttségű munkása áldozta fel életét a hazáért.

— **Igazgató-tanítói megerősítés.** A kultuszminiszter — mint a hivatalos lap vasárnapi száma közli — Kovács György muraszombati állami polgári iskolai igazgató-tanárt, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett, igazgató-tanári minőségében véglegesen megerősítette. Örömmel adunk hírt Kovács Györgynek az igazgatói állásban való megerősítéséről, mert benne a fiatal intézet jövő fejlődésének biztos zálogát látjuk. Kovács György agilis rátermettségével mindig az intézet megalkotásakor megteremtette az intézet méltó jövőjét és az intézet vezetését ő alatta a jövőben is oly biztos kezekben látjuk, úgy hogy a legnagyobb jogos reménységgel nézünk az intézet jövő fejlődése felé. Kovács György lelkes rátermettségét és szakértelmét az intézet a háború kiütése óta nélkülözni kénytelen, mert a háború kiütésekor Kovács György katonai szolgálatára vonult be, ahol szintén férfiasan állta meg helyét és előbb az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a nagy ezüst vitézségi érmet kapta, majd pedig hadnaggyá lépett elő. Súlyos sebesülése folytán jelenleg várakozási állományban szabadságolva van.

— **Eljegyzés.** Horváth József rátóti állomás előjáró és postamester eljegyezte Hunyadi Valéria úrhölgyet a muraszombati posta hivatal derék tisztvelőnőjét, Hunyadi Sándor kórház gondnok bájos és szeretet-méltó leányát.

— **Az áríz.** Szeptember 8-ikán, mint annak idején megirtuk, hatalmas felhőszakadás volt a muraszombati járás határszélén, s ennek következtében a határszéli Kusnyicza patak hatalmasra dagadt árja elsodorta a védőgátakat és az ár mintegy tizenkét községet öntött el. Közél egy hétig csak meg sem lehetett közelíteni az elárasztott községeket, amikor pedig apadni kezdett az ár, újabb hetes eső akadályozta meg a partvédelmi munkálatokat. Három napja verőfényes őszi idő kedvez és most serényen folynak a munkálatok. A környékbeli lakosság segítségére a pozsonyi katonai parancsnokság katonákat is bocsátotta a járás rendelkezésére. A 19. gyalogezred utászainak egy harmic főből álló csapata vonult ki egy utászhadnagy vezetés alatt, akik a folyam-mérnökség által ingyenesen rendelkezésére bocsátott műszaki szerek és eszközökkel néhány nap alatt helyreállították az elmosott partokat és gátakat. A muravidéki lakosság kára elég jelentékeny. Amerre a vizár tartott, ott a krumpli és egyéb vetemények tönkre mentek. Természetesen a gabonaméliek be voltak takarítva, sőt elesépelve, hiszen szeptember hónapban a gabonaméliek nem szoktak betakarítatlanul künn heverni a mezőkön, de hol van a többi őszi ültetés és vetemény. Ez még künn van a mezőkön és a nagy áríz következtében legnagyobb részt elpusztult. A hatóság a kormánytól a nép számára olcsó burgonyát kérelmezett, hogy legalább vetésre valójuk legyen; kérelmezte továbbá, hogy szabadon a kárvallott embereknél 60 kilón aluli malacokat eladni, mivel nem tudják eltartani és hogy engedje meg a miniszter, hogy 3 éven aluli üszöket is eladhassanak, mert a takarmánytermény amugy is silány volt, az áríz meg előntötte a réteket s így be-

sározta, minek következtében nem lehet a szarvasmarhát legeltetni, tehát el sem lehet tartani. Ezen hatósági intézkedésekből is nyilvánvaló, hogy az áríz okozta kár igen jelentékeny volt és a mura-menti községeket sokat szenvedtek. A legszomorubb a dolgot az, hogy folyó hó 22-én az áríz a sok esőzés folytán megismétlődött és újra elborította a mezőket, hogy a mi kevés őszi termés még meg maradt volna, azt is teljesen elpusztítsa.

— **Birosági áthelyezések.** Az igazságügyminiszter Kosztolányi Gyula körmendi kir. járás-birosági díjnokot a muraszombati kir. járás-birosághoz írtnokká nevezte ki.

— **Gombamérgőzés.** A tegnapi késő éjjeli órákban a kisszombati Baranya cigány familia 5 tagját szállították be a kórházba súlyos betegen. A kórházban a cigányokon gombamérgőzést konstataáltak s csak a gyorsan alkalmazott orvosi segélynek volt köszönhető, hogy a cigány familia a halál torkából megmenekült.

— **Az erdélyi menekültek betéjeje.** A pénzügyi Központ megbizta a muraszombati Takarékpénztárt, hogy az erdélyi menekültek által az intézetnél felmutatandó betéti könyvekre előleget adjon. Csak oly intézetek betéteire adható előleg, melyek a központ tagjai.

— **Drágább lesz a posta.** A hivatalos lap tegnapi számában jelent meg a postai tarifák fel-emeléséről szóló kereskedelmi miniszteri rendelet, amely október hó elsején lép életbe. Ezentul a levelek portója helyben 10 fillér, vidékre 15 fillér lesz, a rendes leveleslyon túl minden 20 gramm után ezenkívül 5 fillér fizetendő. A kincstár által kibocsátandó levelezőlapok ára 8 fillér lesz ha azonban valaki nem ezt használja levelezőlap gyanánt, akkor — például külön nyomtatott céges levelezőlap után — 10 filléres portó jár. Az ajándékos díj e rendes portón kívül úgy helyben, mint vidéken 25 fillér, egy egyszerű ajánlott levél tehát 40 fillér, (Ausztriába 80 fillér, Németországba 1 korona), 10 kg-ig 1 korona 50 fillér, 15 kg-ig 2 korona 50 fillér, 20 kg-ig 3 korona 50 fillér. Értéknyilvántás esetén minden 300 koronás érték után még 10 fillér díj jár. A postautalvány portója a beföldön 10 koronád 15 fillér, azontul 50 koronánként 5 fillérrel több. A rendelet szabályozza az utalványok kézbesítéséért járó díjat is, amit ezentul nem a címzettnek, hanem a feladónak kell megfizetni, még pedig 10 koronád 5 fillér, azontul pedig 10 fillért. A pénzeslevelek díja annyi, mint az ajánlott leveleké, azonban minden 300 korona után még 10 fillért kell fizetni. A nyomtatványok portója 10 grammig 2 fillér, üzleti papíroké 50 grammonként 5 fillér, árumintáké ugyanannyi.

— **Bíráskodás fiatalkoruk fölött.** Fejérváti László szombathelyi kir. főügyész helyettes és dr. Valkó Miklós kir. törvényszéki bíró hétón Muraszombathat tartozkodtak, ahol a járásbeli fiatalkorú bűnösök fölött bíráskodtak.

— **A megszökött foglyok.** Witz Ernő V. gimnáziumi tanuló Witz Márton felsőlendvai intéző fia a felsőlendvai erdőben sétálgatva három orosz fogolyra akadt, akik egy fogoly táborból elszökte már napok óta az erdőben bolyongtak. A bátor fiatal ember a szökevény foglyokat a csendőrségre kísérte, akol őket őrizetbe vették.

— **Egykoronás papírpénz.** A háború a legnagyobb reformátor nemcsak társadalmi, hanem gazdasági téren is. Két háborús év óta ugyanis annyi változásom ment keresztül gazdasági életünk, hogy a régi, a békés viszonyok egészen feléledésbe mennek a nagy átalakulások mellett. Pénzünk is megváltozott, a nikkel husz- és tízfílleres váltópénzek helyett vaspénz került forgalomba, a régi, öre-

gőre egyfórtó szesztépénzt alig látni, ellenben annál több a kétkoronás papírpénz. Most pedig az egykoronás ezüstpénz is kihalóban van. Részint teaurálás, részint bevonás és egyéb körülmények annyira eltüntették a koronást a forgalomból, hogy a legnagyobb nehézségek támadnak, ha 2 koronából 1 korona 90 fillért vissza kell adni. A koronások megírulása előbb-utóbb azt fogja eredményezni, hogy a kétkoronás papírpénz miután egykoronás papírpénzt fognak forgalomba hozni. Az egykoronás papírpénzt éppen olyan bizalommal kell fogadnunk, mint a papír kétkoronást, az éppen annyit ér, mint az ezüst egy korona. Örülünk kell az egy koronáról szóló papír pénznek, mert a forgalom egy olyan váltópénzzel lesz gazdagabb, amely sok apró kellemetlenségnek veszi elejét.

— **Fegyverárverés a szolgabírósnágnál.** A muraszombati szolgabírósnágnál az elkobzott fegyvereket október hó 5-én a szolgabírói hivatalban délelőtt 9 órakor fogja elárverezni.

— **Felülírtetések.** A belatinczi tanuló ifjúság áttelt 1916. szeptember 24-én d. u. 4 órakor rendezett műkedvelői előadásra a következők fizettek felül: Gróf Zichy Ágoston 50 K, Szepessy Gusztáv 5 K, Balez Aladár és családja 4 K 50 f, Besnyák Lajos 4 K, Hajdu Aladár 3 K, Tury Józsefné, Launfuchs Julia, Szabó Irénke, Csacsovits Irma, Kúhár István, Berdén András, Csácsics József, Dehm József, Weisz Béla, Kaufman Ignác, Kaufman Henrik 2—2, Kolárs Ferenczné 1K 50 f, Panek Gizella, özv. Kralavatz Antalné, Zsilavetz N-né, Rottenschlagler Amália, Wandner Johanna, Korcsmáros Józsefné, Kaufmann Józsa, Lánicz György, Faillik Wendel 1—1 K. Dervarics Ivánné 60 f, Grassanovits Olga, Csepreghy Károlyné, özv. Monda Ferenczné, Zsilavetz Anna, Kelecsényi Ferenc, Goldstein Lajos, Rapotsy József, Vogler György 50—50 f. 120 K 60 fill, tízszé jövedelmet a belatinczi vörös kereszt fiókegyletének átadták.

— **A tábóri csomagforgalomban résztvesznek.** a 8, 9, 11, 19, II, 20, 20/V, 24, 34, 36, 37, 39, 51, 54, 55, 64, 69, 76, 79, 80, 88, 95, 96, 98, 102, 110, 111, 113, 125, 128, 133, 137, 138, 140, 145, 146, 147, 148, 167, 165, 176, 177, 178, 180, 181, 183, 184, 185, 188, 202, 203, 207, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 231, 237, 239, 242, 250, 252, 253, 255, 258, 259, 257, 273, 274, 276, 277, 278, 282, 283, 284, 287, 288, 289, 291, 292, 294, 295, 302, 307, 315, 316, 319, 323, 324, 335, 336, 338, 340, 354, 364, 369, 372, 376, 377, 378, 385, 386, 389, 400, 400/II, 400 III, 444, 444/II, 444/III, 510, 511, 512, 513, 514, 517, 600, 601, 605, 607, 608, 611, 612, 613, 615, 630, számmak, valamint a magyar és osztrák csapatok által Oroszlegyelországban, Szerbiában, Montenegroban és Albániában megszállt területeken működő helynév szerint megjelölt hadtáppostahivatalok, mint a hozzájuk utalt katonai parancsnokságok, csapatok és intézetek tábóri postái, a Kossovo melletti Mitroviczába és Movibazárban működő hadtáppostahivatalok tábóri posta magán csomagokat nem kezelnek. A 11, 39, 51, 125, és 239. számú tábóri, valamint a helynév szerint megjelölt hadtáppostahivatalokhoz állandóan, a többiekhez hétón, kedden és szerdán lehet magán-csomagokat feladni.

Rendelje meg lapunkat a harctéren levő férje, fia, testvére, rokona stb. részére. Nagy örömet szerez nekik, **Lapunkat a tábóri posta rendszerén kézbesítik!**

Használjunk hadi postabélyeget!

A szerkesztésért felelős: **Dr. Vályi Sándor.**

A PRÓFA (forgács)

tűzrakáshoz felesleges, mert erős (hulladék) csomagoló papírral kapható öt kiló súlytól nagyobb mennyiségben jutányos áron Balkányi Ernő üzletében Muraszombat.

A vasúthoz járó ut világitási

ügye — sajnos — még máig sincs megoldva, de azért Ön pompásan világíthat, ha vesz egy **Heliophor Gold-Export** jól világító villamos

zseblámpát!

Vakító fényt adó zseblámpák a legtartósabb s legegénysebb kivitelben! **Alkatrészek egyenként is kaphatók.** A legjobbnak elismert a **Heliophor** elemek legolcsóbb árban elárúsítása:

Balkányi Ernőnél Muraszombat.

VASVÁRMEGYE LEIRÁSA

népszerű füzetecske iskolai és magán célra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. ára 20 fillér. Kapható **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papírkereskedésében, Muraszombatban.

Száraz
cserhasáb és cserdorong
TÜZIFÁT
szállít
a salomvári állomásra a
Salomvári Erdőgazdaság.

Ne feledkezzünk meg a kórházainkban ápolt sebesült katonákról!

Ujdonság!

Felnőttnek, gyermeknek egyaránt élvezet!

Mindenki a zsebében hordhat egy kis kinematográf színházat! Csodálatosan elmesél a Szobnél-szebb képsorozatok!

„ZSEB-MOZI“

Egy kis miniatűr mozi, melynek szemlélése nagyon és kicsinynek nemcsak szórakozás, de élvezet is. Vásároljon — egyet és minderről meggyőződhet! —

Ára mesésen olcsó!

Kapható **Balkányi Ernő** üzletében.

Az 1916—17. évi összes
iskolakönyvek
kaphatók
Balkányi Ernő könyvkereskedésében
Muraszombat.

Köhögés

rekedtség,
elnyálkásodás,
hurut és görcsös
köhögés ellen.

MILLIÓK

használják a **Kaiser-féle Mell-Karamellák** három fenyővel. **6100** közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja biztos hatásukat.

Kellemes ízű csukorkák csomagonként 30 és 50 fillér, dobozban 60 fillérért kapható Muraszombatban **Dr. Bölcs Gyula** gyógyszerárában.

35 dekás tábori dobozok

kaphatók

Balkányi Ernőnél

Muraszombat.

Előfizetőknek ingyenes
hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetőknek ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefant“-hoz.

BITTERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butorasztalos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő-utca.

HEIMER IGNÁCZ deszka-, faszén-, mész-, cment- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona“ kávéháza.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves Muraszombat.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecsakavágó gépek árusítása

NÁDAI JÓZSEF

bornagykereskedése, Gróf Szápáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cment és eternit pala árusítás.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár és mindennemű gazdasági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős.

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTÁR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JOZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Síp-ú. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kiszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JOZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITÁN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Martonhely.